

KONKORDATO MÜHLETİNDE MAHKEME TARAFINDAN TAKDİR EDİLEBİLECEK TASARRUF SINIRLAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ*

EVALUATION OF DISPOSAL LIMITATIONS THAT MAY BE APPRECIATED BY THE COURT AT THE CONCORDAT PERIOD**

Doç. Dr. Hakan ALBAYRAK***

ÖZ

Türk-İsviçre konkordato prosedüründe borçlunun faaliyetlerine devam etmesi kuraldır. Ancak, konkordato talebiyle başlayan süreçte, alacaklılar için geçerli görülen kimi kısıtlayıcı sonuçların işlerlik kazanmasının ardından (İİK m.294, m.295) borçlunun hiç konkordato talebinde bulunmamışçasına işlerine devam etmesi beklenemez. İİK m. 297 hükmü, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisini belirli ölçüde sınırlamaktadır. Böylece alacaklıların zarara uğraması engellenmektedir. Mahkeme, borçlunun komiserin nezareti altında işlerine devam etmesine karar verebileceği gibi, bazı işlemlerin geçerliliğini ancak komiserin izni ile yapılmasına da bağlayabilir. Ancak borçlu için en ağır tasarruf sınırlaması, mahkemenin borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetine devam etmesine karar vermesidir. İşte bu makalede konkordato mühletinde mahkeme tarafından takdir edilebilecek tasarruf sınırlamaları değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Konkordato, Tasarruf Sınırlaması, Konkordato Komiseri, Tasarruf İşlemleri.

ABSTRACT

In the Turkish-Swiss concordat procedure, it is a rule for the debtor to continue his activities. However, in the process that started with the concordat request, after some restrictive results (İİK m. 294, m. 295), the debtor cannot continue his business as if he had never requested a concordat. The provision of İİK m. 297 limits the debtor's power of disposition of his assets to a certain extent. Thus, the creditors are prevented from incurring losses. The court may decide that the debtor will continue to work under the supervision of the commissioner, or it may also attribute the validity of some transactions to be made only with the permission of the commissioner. However, the most severe limitation of disposition for the debtor is the court's decision of the commissioner to continue the operation of the business instead of the debtor. In this article, the decision of the court by the commissioner to continue the operation of the business will be examined instead of the debtor and other restrictions imposed by the court

Keywords: Concordat, Disposal Limitations, Trustee in Concordat, Dispositive Transactions.

* (Araştırma Makalesi, Geliş Tarihi: 12.12.2020 / Kabul Tarihi: 20.12.2021).

** Bu makale Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi tarafından 25 Ekim 2021 tarihinde düzenlenen "IV. Ticaret Hukuku Uluslararası Sempozyumu"nda sözlü tebliğ olarak sunulmuştur.

*** Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Medeni Usul ve İcra İflas Hukuku Anabilim Dalı, (hknalbayrak@hotmail.com, ORCID: 000-0001-6097-1296).

Atıf/ Citation: **Albayrak**, Hakan (2021), "Konkordato Mühletinde Mahkeme Tarafından Takdir Edilebilecek Tasarruf Sınırlamalarının Değerlendirilmesi", TFM, C: 7, S: 2, s. 191-210.

I. GİRİŞ

Konkordato mühletinin borçlunun tasarruf yetkisi üzerindeki etkisi, İİK'nın 297. maddesinde kesin mühletin borçlu bakımından sonuçları başlığı altında düzenlenmiştir. Borçlunun tasarruf yetkisine getirilen sınırlamalar, **kanun tarafından getirilen ve mahkeme tarafından takdir edilen şekilde** olmak üzere iki ana kısımda incelenebilir.

Kanun tarafından getirilen tasarruf yasakları İİK m. 297/II'de sayma sureti ile belirtilmiştir. Buna göre, İİK m. 297/II'ye göre "*borçlu mahkemenin izni dışında mühlet kararından itibaren rehin tesis edemez, kefil olamaz, taşınmaz ve işletmenin devamlı tesisatını kısmen dahi olsa devredemez, takyit edemez ve ivazsız tasarruflarda bulunamaz. Aksi hâlde yapılan işlemler hükümsüzdür. Mahkeme bu işlemler hakkında karar vermeden önce komiserin ve alacaklılar kurulunun görüşünü almak zorundadır*". Kanunun lafzından da anlaşıldığı üzere, konkordato mühletinde borçlu, 297/II'de sayılan işlemleri yapabilmesi için mahkemeden izin alması gerekmektedir¹. Kanunen yapılması yasaklanan bu işlemlerin mahkeme izniyle icrasına izin verilmesi, hakaniyetin tesisi adına önemli bir imkândır². 4949 sayılı Kanun'dan önce, İİK m. 290 gereği, borçlunun söz konusu işlemleri yapması mutlak anlamda yasaktı ve bu yasağa aykırı işlemler butlana tâbi kabul

edilmekteydi³. Bir başka ifadeyle, o dönemde bu yasak, kamu düzeni düşüncesine dayanmakta ve herhangi bir makamın izniyle bertaraf edilememekteydi. Buna binaen, yasaklanan hukuki işlemler bakımından borçlunun tasarruf ehliyetinden mahrum olduğu kabul edilmekteydi⁴. İİK m. 297/II'de belirtilen belli sayı ve türdeki işlemlerin konkordato mühleti içinde yapılamaması, komiser ve mahkemenin iradelerinden bağımsız olarak doğrudan kanundan kaynaklanmaktadır⁵. Mahkemenin izni alınarak yapılabilecek işlemler tahdidi olarak sayılmıştır. Yorum yahut kıyas yoluyla, bu işlemlerin kapsamının genişletilmesi mümkün değildir⁶.

Kanun tarafından getirilen bu yasak işlemler yanında kanun koyucu ayrıca mahkemeye borçlunun tasarruf işlemlerine yönelik olarak bazı sınırlamalar getirme imkânı da vermiştir. Türk-İsviçre konkordato prosedüründe borçlunun faaliyetlerine devam etmesi kural olsa bile⁷ konkordato talebiyle başlayan süreçte, kimi kısıtlayıcı sonuçların işlerlik kazanmasının ardından (İİK m.294, m.295) borçlunun hiç konkordato talebinde bulunmamışçasına işlerine devam etmesi beklenemez⁸. İşte İİK m. 297, borçlunun malvarlığı üzerindeki tasarruf yetkisinin belirli bir ölçüye kadar sınırlandırılarak alacaklıların zarara uğramasını engellemek için düzenlenmiş

¹ **Arslan**, Ramazan&**Yılmaz**, Ejder&**Taşpınar- Ayvaz**, Sema&**Hanağası**, Emel (2021) İcra ve İflâs Hukuku, 7. Baskı, Ankara, Yetkin, s. 582; **Ulukapı**, Ömer (2015) İcra ve İflâs Hukuku, Konya, Mimoza, s. 531; **Sarisözen**, M. Serhat (2021) Konkordato, 5. Baskı, Ankara, Yetkin, s. 411; **Yıldırım**, M. Kamil&**Deren-Yıldırım**, Nevhis (2021) İcra ve İflâs Hukuku, 8. Baskı, İstanbul, Beta, s. 625.

² **Yeşilova**, Bilgehan, 'İİK m. 297 Şerhi': Özbek, Selçuk (Editör) (2019) Yeni Konkordato Hukuku (7101 ve 7155 sayılı Kanunlarla Değişik İcra ve İflâs Kanunu m.285-309 Şerhi), Ankara, Adalet Yayınevi, s. 405-429, Pn. 11.

³ **Taşpınar**, Sema (2003), 'Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflâs Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler' BATIDER, Cilt: 22 Sayı: 2, 49-92, s. 68; **Yeşilova**, Pn. 12.

⁴ **Postacioğlu**, İlhan (1965) Konkordato, İstanbul, s. 58, Pn. 35.

⁵ **Sarisözen**, s. 411; **Yeşilova**, Pn. 10.

⁶ **Postacioğlu**, s. 65, Pn.38; **Tanrıver**, Süha (1993) Konkordato Komiseri, Ankara, Yetkin, s. 74; **Yeşilova**, Pn. 10.

⁷ **Simil**, Cemil (2020) Konkordatoda Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları, İstanbul, Onikilevha Yayıncılık, s. 100; **Yıldırım& Deren-Yıldırım**, s. 624; **Tanrıver**, s. 72; **Atalı**, Murat&**Ermenek**, İbrahim&**Erdoğan**, Ersin (2020) İcra ve İflâs Hukuku, Ankara, Yetkin, s. 626; **Arslan&Yılmaz&Taşpınar-Ayvaz&Hanağası**, s. 582.

⁸ **Sarisözen**, s. 408; **Yeşilova**, Pn. 2.

bir hükümdür⁹. Mahkeme, borçlunun komiserin nezareti altında işlerine devam etmesine karar verebileceği gibi, bazı işlemlerin geçerliliğini ancak komiserin iznine de bağlayabilir. Ancak borçlu için en ağır tasarruf sınırlaması, mahkemenin borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetine devam etmesine karar vermesidir. Bu anlamda makalemizin konusu olan mahkeme tarafından getirilen tasarruf sınırlamaları üç başlık altında incelenebilir.

- Mahkemenin **borçlunun komiserin nezareti altında işlerine devam etmesine** karar vermesi,
- Mahkemenin bazı işlemlerin geçerliliğini **ancak komiserin izni ile yapılmasına bağlaması**,
- Mahkemenin borçlunun yerine **komiserin işletmenin faaliyetine devam etmesine karar** vermesi şeklinde İİK m. 297'de bulunan ayrıma uygun olarak bir ayırım yapılabilir.

Makalemizde mahkeme tarafından verilebilecek olan tasarruf sınırlamaları incelenmeye çalışılacaktır.

II. MAHKEME TARAFINDAN TAKDİR EDİLEBİLECEK TASARRUF SINIRLAMALARI

A. GENEL OLARAK

İİK m. 297/I'de kanun koyucu mahkeme tarafından getirilebilecek tasarruf sınırlamalarını kademeli olarak düzenleme yoluna gitmiştir. Tasarruf sınırlamalarının kapsamını en hafif basamaktan

başlayarak en ağır basamağa doğru üç kademeli olarak düzenlemiştir. Buna göre en alt basamakta borçlunun komiserin nezareti altında işlerine devam etmesi vardır. Ancak mahkeme gerek görmesi hâlinde ikinci basamak tasarruf yetkisi sınırlamasını tercih edebilir. Bu ise borçlunun bazı işlemlerini ancak komiserin izniyle yapabilmeye karar vermesidir. Mahkeme, gerek görmesi hâlinde, komiserin işletmenin faaliyetine devam etmesine karar vermesi ise, en ağır sınırlamadır¹⁰. Mahkemenin bu tasarruf yetkisi sınırlamalarını tercih etmesi takdirine bağlıdır. Mahkeme bu takdiri kullanırken borçlunun durumuna, somut olayın şartlarına ve alacaklılar ile borçlu arasındaki menfaat dengesine göre karar verecektir.

Biz de incelememizi kanun tarafından getirilen bu tasarruf sınırlamalarının düzenleniş biçimindeki kademelere uygun şekilde yapmaya çalıştık.

B. BORÇLUNUN KOMİSERİN NEZARETİ ALTINDA İŞLERİNE DEVAM ETMESİ

1. Borçlunun Komiserin Nezareti Altında İşlerine Devam Etmesinin Tasarruf Yetkisi Üzerindeki Anlamı

Kural olarak borçlu, mahkeme tarafından aksi belirtilmediği sürece, konkordato mühleti içinde komiserin nezareti altında işlerine devam edecektir (İİK m.297/I, c.1)¹¹. Borçlunun komiserin nezareti altında faaliyetlerini devam etmesinin ne anlama geldiğinin ve borçlunun tasarrufları üzerinde ne gibi bir etkisi olduğunun incelenmesi

⁹ **Tanrıver**, s. 69.

¹⁰ **Albayrak**, Hakan (2020) İflâs Dışı Adi Konkordato Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları, Ankara, Yetkin, s. 132 vd.; **Oehri**, Daniel (2018) Der Sachwalter im Nachlassverfahren, Ein Diener zweier Herren, Zürich-Basel-Genf, s. 177, Pn. 474; **Simil**, s. 90.

¹¹ **Belgesay**, M. Reşit (1950) İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, İstanbul, s. 278; **Kuru**, Baki (2013) İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, Ankara, Yetkin, s. 1466; **Arslan&Yılmaz&Taşpınar-Ayvaz&Hanağası**, s. 582.

gerekir. Nezaret etmek ile anlaşılması gereken borçlunun faaliyetlerinin komiserin gözetimi altında olmasıdır. Gözetim ise aynı zamanda denetimi de kapsar. Bu anlamda İİK m. 297/I'e göre, borçlu malvarlığı üzerinde kural olarak serbestçe tasarruf edecek; ancak bu tasarrufları komiserin gözetimi ve denetimi altında yapacaktır. Bir başka ifadeyle, mühlet içinde borçlu bağımsız olarak ve hiçbir kısıtlamaya tâbi olmaksızın işlerini sürdürecektir, ancak bu işlemler komiser veya komiserlerin denetimine bağlı olacaktır¹².

Bu noktada gözetim ve denetimin kapsamının sınırlarının ne olacağına belirlenmesi gerekir. Özellikle mahkemenin bazı işlemleri komiserin izniyle yapılmasına karar vermemesi durumunda bu nezaretin kapsamı daha önemli hâle gelmektedir. Uygulamada mahkemeler genellikle sadece mühlet kararı vermekle yetinmekte özel olarak tasarruf sınırlamalarının kapsamına ilişkin ayrıca kararlar vermemektedirler¹³. Dolayısıyla bu durumda komiserin İİK m. 297/I'e göre sadece nezaret görevi mevcut olmaktadır. Çünkü ayrıca tasarruf sınırlamasının kapsamı belirlenmediği sürece komiserin görevi sadece nezaret etmektir. Bu nedenle nezaret görevinin içeriğini doldurmak komiserlere kalmakta ve farklı uygulamalar ortaya çıkabilmektedir¹⁴. Hatta bazı durumlarda komiserler bu nezaret görevlerinin sınırlarını vermiş oldukları talimatlar yolu ile oldukça genişletmektedirler. Dolayısıyla bu nezaret görevinin kapsamını belirlemek önemlidir. Bu ayrıca

mühlet içinde yapılan tasarruf işlemlerinin geçerli olup olmadıkları konusunda da belirleyicidir.

Mahkeme tarafından aksi belirtilmediği sürece borçlu sadece İİK m. 297/II tarafından getirilen tasarruf yasaklarına tâbidir. Dolayısıyla asıl olan borçlunun tasarruf yetkisinin sınırlandırılması değil, borçlunun işlerinde devam etmesidir. Borçlunun tasarruf yetkisinin devam edeceğine yönelik bu hükmün temelinde, borçlunun işletmesini görevlendirilecek komiserden daha iyi bileceği düşüncesi vardır. Borçlu faaliyet gösterdiği piyasanın kural ve koşullarına hâkim olduğu ve piyasada faaliyet gösteren tacirlerle yakın ilişki içinde bulunacağı için iyileştirme sürecinde etkili bir rol oynayabilecektir¹⁵.

Komiserin nezaret yetkisi borçlunun işlemlerini denetimle sınırlıdır. Yani komiserin borçlunun malvarlığına dâhil unsurlar üzerinde tasarruf işlemleri yapabilmesi mümkün değildir¹⁶. Bu sebeple komiser, yapılmasının doğru olduğuna inandığı iş veya işlemleri bizzat borçlu adına yapamayacağı gibi kendi ad ve hesabına da gerçekleştiremez¹⁷. Komiser bu kapsamda; vadesi gelmiş alacakları tahsil edemez, acele yapılması gereken satışları bizzat yapamaz, kira ve hizmet sözleşmelerini feshedemez, borçlu adına para saklayamaz, bir tasfiye memuru gibi hareket etmek suretiyle borçlunun mallarını satmaya ve elde edilen değerden alacaklıları tatmin etmeye yönelik işlemleri yapamaz¹⁸.

Komiser, nezaret görevi çerçevesinde, denetim yetkisini, borçlunun belli iş ve işlemleri

¹² Şahin, Çağatay Serdar (2020) Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Mühletinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları, İstanbul, Onikilevha Yayınları, s. 193; Taşpınar, s. 66; Postacioğlu, s. 65, Pn. 38; Pekcanitez, Hakan&Erdönmez, Güray (2018) 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s. 85; Albayrak, s. 132.

¹³ Albayrak, s. 132.

¹⁴ Albayrak, s. 132.

¹⁵ Pekcanitez&Erdönmez, s. 85.

¹⁶ Şahin, s. 193.

¹⁷ Tanrıver, s. 192; Postacioğlu, s. 70, Pn. 44; Taşpınar, s. 66; Pekcanitez&Erdönmez, s. 85; Albayrak, s. 133.

¹⁸ Postacioğlu, s. 70, 71; Pn. 44, 45; Tanrıver, s. 192.

yapmasını ya da yapılmaktan kaçınması konusundaki emir ve yasaklarını içeren talimatlar vermek suretiyle kullanır¹⁹. Ancak komiserin denetim yetkisi salt talimat vermekle sınırlı olup, borçluyu talimatlarını yerine getirmesi hususunda zorlayamaz. Borçlu, talimatlara uygun davranmazsa, konkordato komiseri asliye ticaret mahkemesine başvurarak mühletin kaldırılmasını isteyebilir²⁰.

Konkordato komiserinin talimatları, genel olarak borçlunun malvarlığının muhafazası için alınması gereken önlemlere yönelik olacaktır²¹. Komiser bu çerçevede, borçluyu malvarlığında alacaklılara zarar verecek nitelikteki hukukî işlemler yapmaması yönünde uyarmalıdır²². Bu sebeple komiser, konkordato sürecinin ve alacaklıların güvencesi durumundadır²³. Ancak komiser, denetim yetkisini kullanırken borçlunun malvarlığının korunması ile malvarlığında iyileştirme kaydedebilmesi için borçluya gerekli hareket serbestisini sağlaması arasındaki dengeyi sağlamalıdır²⁴. Başka bir ifadeyle, komiser denetim yetkisini salt alacaklıların menfaatini koruma amacıyla kullanmamalıdır. Özellikle işletmenin üretimde bulunabilmesi, faaliyetine devam edebilmesi için gerekli olan ham maddelerin satın alınması, ürünlerin satılması, üretim araçlarının ve binaların zorunlu bakımının yaptırılması, uygun şartlarda ve işletmenin iyileştirilmesi için gerekli kredilerin alınması gibi olağan işlemlerde, bu işlemlerin yapılmaması yönünde borçluya talimat vermemelidir²⁵. Komiser, bu iki amaç arasında tereddüde düştüğü durumlarda ise, alacaklıların menfaatlerini

esas almalı ve denetim yetkisini borçlunun malvarlığının korunmasını sağlamaya yönelik şekilde kullanmalıdır²⁶.

Uygulamada komiserler bu nezaret görevini özellikle borçluya yapılacak ödemeleri ve borçlu tarafından yapılacak ödemeleri kontrol etme üzerine getirmektedirler²⁷. Komiserler, borçluya bir konkordato hesabı oluşturmakta ve bundan borçluya yapılacak ödemeler ile borçlu tarafından yapılacak ödemelerin tamamının bu hesaptan yapılmasını sağlamaktadırlar. Bu şekilde borçlu komiserin onayı olmadan hiçbir ödeme yapmamaktadır. Böylece borçlunun özellikle konkordato mühletinden sonra yapacağı ödemeler kontrol altında tutulmaktadır. Aynı şekilde borçluya yapılacak ödemeler de bundan sonra yine aynı hesaba (komiserin kontrolündeki başka hesaba) yapılmakta böylece firmasının bütün ödemeleri komiserin denetimine girmektedir. Hatta uygulamada komiserler tarafından bankalara talimatlar verilmekte ve bankalar da bu talimat gereğince komiserlerin onayı olmadan o hesaptan işlem yapmama yoluna gitmektedirler. Ancak burada komiserin borçlu dışında üçüncü kişilere vermiş olduğu talimatın hukuken herhangi bir etkisinin olup olmadığı tartışılabilir. Çünkü mahkeme tarafından ayrıca bir tasarruf sınırlaması kararı verilmediği sürece komiserlerin üçüncü kişilere talimat verme yetkisi yoktur²⁸. İİK m. 290/III' ün yaptığı yollama nedeniyle İİK'nın 359. maddesi çerçevesinde komiserin sadece muhabere etme yetkisi vardır. Buna göre, komiser her daire ve makam ile

¹⁹ **Tanrıver**, s. 192.

²⁰ **Şahin**, s. 193; **Tanrıver**, s. 194; **Altay, Sümer&Eskiocak**, Ali (2018) Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s. 138.

²¹ **Altay&Eskiocak**, s. 138; **Tanrıver**, s. 193.

²² **Tanrıver**, s. 193; **Pekcanitez&Erdönmez**, s. 85.

²³ **Altay&Eskiocak**, s. 138.

²⁴ **Albayrak**, s. 134; **Simil**, s. 105-106; **Tanrıver**, s. 192; **Taşpınar**, s. 66.

²⁵ **Tanrıver**, s. 193.

²⁶ **Tanrıver**, s. 192.

²⁷ **Albayrak**, s. 134.

²⁸ **Simil**, s. 108.

doğrudan muhabere edebilir. Ancak bu komiserin talimat vermesi anlamını taşımaz. Komiserin bu hükme göre her kurum ve makam ile doğrudan yazışma yapabileceği anlamına gelir. Ancak uygulamada özellikle bir konkordato hesabı oluşturulmakta ve bu hesaptan ödemelerin ancak komiserin onayı ile yapılabileceği talimatı bankalara verilmektedir.

Yapılan ödemelerin bu şekilde kontrol edilmesi suretiyle borçlunun özellikle mühletten önceki konkordatoya tâbi olan borçları ödememesi sağlanmış olmaktadır. Bu şekilde borçlunun malvarlığı da en iyi şekilde korunmuş olmaktadır. Ancak bu usulün bazı sakıncaları vardır. Birinci sakıncası, borçlunun faaliyetlerinde hız gerektiren işlemlerde, yapılacak olan ödemelerde devamlı surette komiserin rızasının gerekmesi nedeniyle bazen borçluya zarar verme tehlikesinin olmasıdır. Özellikle her ödemenin komiserin onayı ile olduğu durumlarda en ufak meblağlı bir işlem için bile bazen borçlunun eğer komiser heyet olarak atanmış ise, bütün heyetten imza almak için uğraşmasıdır. Bu bazı durumlarda borçlu için katlanılamayacak bir külfet getirmektedir. Bu nedenle menfaatlerin dengelenmesi açısından komiserin yapılan işlemlere ilişkin olarak belirli bir meblağın altındaki işlemlerin onay olmadan yapılabilmesine izin vermesi gerekir. Yahut yapılacak işlemlerin, bir komiser heyeti söz konusu ise, komiserlerin alacağı karar sonucunda heyetten sadece birinin imzası ile de yapılabilmesine imkân sağlamak gerekir. Bu şekilde borçlunun bu işlemde en az zarar görmesi sağlanır. Bu konudaki ikinci sakınca ise, borçlunun mühlet içinde yapılacak olan sözleşmelerde komiserin izninin olması hâlinde bu sözleşmeler nedeniyle karşı taraf için bir alacak doğmuş ise bu alacağın konkordatoya tâbi olmamasıdır. İşte burada yapılan ödeme izninin yorumu önem arz etmektedir. Örneğin, mühlet içinde borçlu, bir sözleşme akdetmiş ve bunun sonucunda borçlunun

belirli bazı ödemeleri yapması gerekmiştir. Bu ödemelere komiser heyeti her seferde onay vermiştir. Belirli bir müddet sonrasında borçlu ödeme yapmaya başlamıştır. Bu durumda alacaklı, kendisine çeşitli zamanlarda komiserin onayı ile ödeme yapıldığını dolayısıyla bu ödeme onayının aynı zamanda sözleşmeye de onay verildiği anlamına geldiğini ileri sürebilir mi? Kanaatimizce buradaki onay her ne kadar sadece ödemeye ilişkin olsa bile karşı tarafta yaratılan güvenin korunması gerekir. Karşı taraf, mühletten sonra akdedilen sözleşmeden kaynaklı alacaklarının bir kısmının borçlu tarafından düzenli bir şekilde ödenmesi nedeniyle sözleşmenin komiser tarafından da onaylandığı konusunda haklı bir güven duyabilir. Daha sonra borçlunun bu sözleşmenin komiserin onayına tâbi olmadığını ileri sürmesi yahut karşı tarafın alacağını talep etmesi hâlinde bu alacağın konkordatoya tâbi olduğunun ileri sürülmesi hakkın kötüye kullanılması yasağı ile karşılaşmalıdır. Örneğin, karşı taraf, konkordato borçlusuna mühlet içinde de mal ve hizmet tedarik etmekte bundan kaynaklanan ödemeler ise düzenli bir şekilde oluşturulan konkordato hesabından ödenmektedir. Daha sonra ise bir başka mal tedariki döneminde konkordato borçlusu ödeme yapamadığında karşı tarafın kanuni haklarını kullanması sonucunda konkordato borçlusunun bu sözleşmenin komiserin onayına tâbi olmadığını ileri sürememesi gerekir. Aslında komiserin onayı alacaklıları korumak için getirilmiş bir hükümdür. Ancak konkordato hesabından kendisine devamlı surette yapılan bu ödemelere güvenen karşı taraf nezdinde yaratılan bu güvenin diğer alacaklılara karşı da korunabilmesi gerekir. O nedenle komiserin kural olarak sadece nezaret görevinin olmasına rağmen uygulamada komiserlerin kendilerinin onayı olmadan borçlunun ödeme yapmasını engellemesi durumunun bu şekilde bir etkisi olabilmektedir.

Nezaret görevine aykırılık durumunda, özellikle bu talimatlara uygun davranılmadığı takdirde, yapılan işlemlerin geçerliliği aşağıda ayrıca incelenecektir.

2. Komiserin Nezareti Altında Yapılan Tasarruf İşlemlerinin Hükümü

Mahkemenin sadece komisere nezaret görevi vermesi ve başka tasarruf sınırlamasına hükmetmemesi hâlinde borçlu belirttiğimiz üzere kural olarak komiserin nezareti altında faaliyetlerinde devam edebilecektir. Bu durumda İİK m. 297/II 'de belirtilen özel tasarruf yasakları dışında borçlunun tâbi olduğu özel bir tasarruf sınırlaması bulunmamaktadır. Ancak komiser nezaret görevi çerçevesindeki denetim yetkisini, borçluya karşı, borçlunun belli iş ve işlemleri yapması ya da bunları yapmaktan kaçınması yönünde talimatlar vererek kullanır. Bunun dışında komiser borçlu adına işlemlerde ve ödemelerde bulunamaz. Bu emir ve talimatların amacı da borçlunun malvarlığının aktif kısmını azaltmasının önüne geçmektir. Aslında İİK m. 297/II sayesinde zaten borçlunun malvarlığının aktifini azaltması son derece güçtür. Bütün malvarlığını azaltıcı nitelikteki önemli işlemler orada sayma suretiyle belirtilmiştir.

Burada tartışılması gereken nokta, komiserin nezaret görevi sırasında verdiği emir ve talimatlara aykırı olarak borçlunun üçüncü kişilerle yapmış olduğu işlemlerin geçerli olup olmadığıdır. Hem Türk hem de İsviçre doktrinde bir görüşe göre, komiserin nezaret görevi esnasında vermiş olduğu

emir ve talimatlar ilân edilmediğinden söz konusu işlemlerin medeni hukuk bakımından geçerli olduğu ancak bu işlemlerin alacaklıları bağlamayacağı savunulmaktadır²⁹. Bu görüşe göre, yapılan işlemlerin geçerliliği ilâna dayandırılmaktadır. Komiser vermiş olduğu emir ve talimatları ilân etmediğinden dolayı da yapılan bu işlemlerin üçüncü kişi açısından medeni hukuk anlamında hukuken geçerli olduğu savunulmaktadır. Burada, alacaklılara karşı hükümsüzlük ile iflâs hukukunda olduğu gibi nispi butlanın mı kastedildiği, İİK m. 86/son'da olduğu gibi hacizli taşınır mallar üzerinde üçüncü kişilerin iyiniyet kurallarına aykırı olarak kazandığı hakların alacaklının haklarına zarar verdiği ölçüde geçersiz olduğunun mu kastedildiği yoksa yapılan işlemin taraflar arasında geçerli ancak alacaklılara karşı mutlak hükümsüz olduğunun mu kastedildiği açık değildir. Her biri ayrı bir şekilde değerlendirilmesi gereken sonuçlardır.

Bir başka görüşe göre ise, burada özel olarak kanun veya mahkeme tarafından özel bir tasarruf sınırlaması getirilmediği için borçlunun yapmış olduğu İİK m. 297/II kapsamı dışında kalan bütün işlemler hukuken geçerlidir³⁰. Komiserin vermiş olduğu emir ve talimatlara aykırı davranılması suretiyle gerçekleştirilen işlemler dahi geçerlidir. Borçlunun İİK m. 297/II'de belirtilen tasarruf yasakları dışındaki işlemlere ilişkin olarak mahkemece ayrıca bir tasarruf yasağı öngörülmediği sürece borçlunun faaliyetlerine devam etmesi esastır. Borçlu, aksi mahkemece belirtilmediği sürece, sözleşme yapabilir, sözleşmenin gereklerini yerine getirebilir,

²⁹ **Yıldırım&Deren-Yıldırım**, s. 625; **Hunkeler**, Daniel (2016) *Kurzkommentar SchKG*, Basel, Helbing Lichtenhahn Verlag, m. 298, Pn. 3, 9; **Bauer**, Thomas (2016) *SchKG Art. 298-Basler Kommentar-SchKG: Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs – Ergänzungsband*. (Düzenleyen: Bauer, T/ Staehelin D.), Basel, Helbing LichtenhahnBasler, Pn. 3.

³⁰ **Simil**, s. 105; **Belgesay**, s. 278; **Tanrıver**, s. 195; **Pekcanitez**, Hakan&**Atalay**, Oğuz&**Sungurtekin- Özkan**, Meral **Özekes**, Muhammet (2020) *İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı*, İstanbul, Onikilevha Yayınları, s. 482. İsviçre hukukunda bu yönde görüş beyan edilmiştir (**Amonn**, Kurt&**Walther**, Fridolin (2008) *Grundriss des Schuldbetreibungs- und Konkursrecht*, Bern, Stämpfli Verlag AG Bern, s. 510).

ödemeler yapabilir ve ödemeleri kabul edebilir. Örneğin, bir işletme, üretmiş olduğu malların satışına ilişkin olarak alıcılarla sözleşme yapabilir. Bunun için komiserin iznine ihtiyaç yoktur. Bu nedenle de karşı taraf bu sözleşmeye dayalı olarak borçludan almış olduğu malların mülkiyetini ele geçirir. Bu tasarrufun alacaklılara karşı hükümsüzlüğü söz konusu olmaz. Alacaklılar adına komiser bu işlemleri geçersiz hâle getiremez³¹. Bu sözleşmeye ilişkin olarak karşı taraf borçludan almış olduğu malların karşılığı olan ödemeyi doğrudan borçluya yapabilir. Yapılan bu ödeme de geçerli bir ödemedir. Bu ödeme, uygulamada yapıldığı gibi, bir konkordato hesabına yapılmamış olsa bile yapılan bu ödeme geçerli bir ödemedir. Aynı şekilde, borçlu işletme, ham madde alımına ilişkin bir sözleşme yaptığında, satın aldığı bu ham maddelerin karşılığında ödeme yapması da mümkündür. Hatta yapmış olduğu ödemelere ilişkin komiserden izin alması gerektiğine ilişkin talimat verilmiş olsa bile bu geçerlidir. Buna aykırı olarak yapılan bir ödeme karşı taraftan geri alınmaz. Yapılan ödeme yine geçerli bir ödemedir.

Borçluya hukukî işlem yapan üçüncü kişinin kötü niyetli olup olmamasının hukukî işlemin geçerliliği üzerinde herhangi bir etkisi yoktur³². Burada yapılan işlemin geçerliliğinin korunmasının nedeni, tasarruf sınırlamasının kanundan veya kanunun vermiş olduğu yetkiye dayanılarak mahkemece kararlaştırılmasından değil, komiserin iradesinin ürünü olan talimatlarından kaynaklanmasındır³³. Borçlunun komiserin talimatlarına aykırı olarak işlem yapması durumunda komiser, mühletin kaldırılmasını asliye ticaret mahkemesinden isteyebilecektir³⁴. Hatta komiserin talimatlarına uymama,

mühletin kaldırılma nedeni olduğu gibi ayrıca özel bir iflâs nedeni olarak da İİK m. 292/I, c'de düzenlenmiştir. Dolayısıyla kanun koyucu komiserin talimatlarına uymamanın yaptırımını çok ağır bir şekilde düzenleme yoluna gitmiştir. Doktrinde komiserin talimatlarına uymama durumunda mahkemenin üç aşamalı şekilde hareket edebileceği savunulmuştur. Buna göre mahkeme, öncelikle talimatlara uymayan yahut talimatlara aykırı davranışlarda bulunan borçluyu uyarır. Borçlu, mahkemenin uyarısına uymazsa, ikinci adım olarak mahkeme borçlunun işlem yapmasını kısmen veya tamamen sınırlandırabilir. Son olarak ise mahkeme, borçlu iflâsa tâbi ise re'sen borçlunun iflâsına karar verebilir³⁵. Borçlunun, komiserin talimatlarına aykırı davranması hâlinde ortaya çıkabilecek mühletin kaldırılması yaptırımı, borçlunun konkordato komiseri ile iş birliğini sağlamaya yönelik bir zorlamadır³⁶.

C. BORÇLUNUN BAZI İŞLEMLERİ KOMİSERİN İZİNİYLE YAPABİLMESİ

1. Borçlunun Bazı İşlemleri Komiserin İzniyle Yapabilmesi Kavramı

Konkordato mühletinde kural, borçlunun mühlet içinde işlerine komiserin nezaretinde devam etmesi olsa da asliye ticaret mahkemesi, komiserin mühlet içinde daha aktif rol almasını sağlamak amacıyla bazı işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin izni ile yapılmasına karar verebilir (İİK m.297/I, c.2). Bu hükümle asliye ticaret mahkemesine, borçlunun işlemlerini serbestçe sürdürmesini

³¹ Albayrak, s. 138.

³² Şahin, s. 194; Tanrıver, s. 195; Postacıoğlu, s. 65, Pn. 39.

³³ Tanrıver, s. 195.

³⁴ Belgesay, s. 278; Pekcanitez&Atalay&Sungurtekin-Özkan&Özekes, s. 482; Tanrıver, s. 195.

³⁵ Pekcanitez&Erdönmez, s. 86.

³⁶ Yıldırım&Deren-Yıldırım, s. 625.

sınırlayarak komiserin görevini denetim yetkisi-
den daha ileriye götürme yetkisi tanınmıştır³⁷.

Mahkeme, hangi işlemlerin komiserin iz-
nine tâbi olacağını kararında açık bir şekilde göster-
melidir³⁸. Örneğin komiserin iznine ihtiyaç olan ça-
lışma alanının, izin gerektiren işlem türlerinin, ti-
cari muamelelerin ya da yüklenilecek borcun tuta-
rının sınırının belirlenmesi yöntem olarak esas alı-
nabilir³⁹. Hangi işlemlerin komiserin iznine tâbi
olacağı, hâkimin takdir yetkisindedir. Bu konuda
hâkim, her somut olayda işin niteliğini de gözeterek
karar vermelidir⁴⁰. Ancak mahkemenin önemli gör-
düğü bazı işlemleri komiserin iznine tâbi tutması,
yapılacak bütün işlemleri komiserin iznine tâbi tu-
tabileceği anlamına gelmez. Aksini kabul etmek Ka-
nun'un hem lafzına hem de ruhuna aykırı olacaktır.
Zira kanun koyucu bilinçli bir şekilde "*bazı işlemler*"
ibaresini kullanmıştır. Ayrıca borçlunun tüm
işlemler için komiserin iznine tâbi olması hâlinde,
borçluya tasarruf yetkisinin bırakılmasının bir an-
lamı kalmayacaktır⁴¹.

Komiser izin vermeden önce, borçlunun ya-
pacağı işlemin, işletmenin ihtiyaçlarına uygun ve
makul şartlarda olup olmadığı hususunda dikkatli
bir inceleme yapmalıdır. Zira konkordato komiseri-
nin izniyle yapılan hukuki işlemler, konkordatonun
hükümlerinden etkilenmeyecek (İİK m.308-c/II);
dolayısıyla bu sözleşmeden doğan alacaklar bakı-
mından takip yasağı uygulanmayacaktır. Komiserin
hukukî işleme dikkatli bir inceleme yapmadan izin
vermesi hâlinde diğer alacaklılar bu durumdan

olumsuz etkilenme riskiyle karşı karşıya kalabile-
ceklerdir⁴².

İsviçre İcra ve İflas Kanunu m. 298'de de
mahkemenin borçlunun bazı işlemleri sadece kon-
kordato komiserinin katılımı ile hukuken geçerli bir
şekilde yapılabileceği düzenlenmiştir. Doktrinde,
olağan veya alışılmış işler çerçevesindeki işlerin tek
başına borçlunun yetkisinde bulunduğu ve yal-
nızca olağan veya alışılmış iş yapma usulü dışındaki
işler için komiserden izin alınmasının gerektiğinin
kanunda açık bir şekilde düzenlenmesi gerektiği be-
lirtilmiştir⁴³. Borçlunun tasarruf sınırlamasının bu
şekildeki bir ölçüt ile belirlenmesi, mahkemenin sa-
dece belli işler için sınırlama yoluna gitmesinden
daha avantajlı olacağı belirtilmiştir⁴⁴. Bu şekilde ya-
pılan bir kısıtlama öncelikle ticaret sicil gazetesinde
başka geniş açıklamalarda bulunulmasına gerek kal-
madan kolaylıkla ilân edilebilir⁴⁵, bu durum ise, hu-
kuki güvenliği artırarak konkordato hukukunda
mahkemenin yapacağı kısıtlamalara bir standart
sağlar⁴⁶. Olağan iş yapma usulü çerçevesindeki iş-
lerde tam temsil yetkisi şirketin yönetim kurulunda
kalacağı, mahkemenin ve komiserin bu alan dâhi-
lindeki işlere karışmaktan uzak durmasının uygun
olacağı belirtilmiştir. Ayrıca bu çerçevede borçlula-
rın ticari faaliyetler ve varlıklardan elde ettikleri kâr-
ları serbestçe kullanmaya, ticari mallarını serbestçe
satmaya veya kiralamaya yetkili olmalarının gerek-
lilik olduğu belirtilmiştir⁴⁷. Olağan iş yapma usulü
dışındaki işlerde ise, borçlunun alacaklıları bilgilendir-
mesi ve bu işleri komiserin onayına sunması ge-
rektiği belirtilmiştir. Komiserin ise yapılan işlemin

³⁷ Taşpınar, s. 67.

³⁸ Albayrak, s. 139.

³⁹ Taşpınar, s. 67; Pekcanitez&Erdönmez, s. 88.

⁴⁰ Altay&Eskiocak, s. 123.

⁴¹ Pekcanitez&Erdönmez, s. 88; Altay&Eskiocak, s. 123.

⁴² Pekcanitez&Erdönmez, s. 90.

⁴³ Oehri, s. 131, Pn. 348.

⁴⁴ Oehri, s. 131, Pn. 348.

⁴⁵ Oehri, s. 131, Pn. 348.

⁴⁶ Oehri, s. 131, Pn. 348.

⁴⁷ Oehri, s. 132, Pn. 350.

alacakların haklarına ve menfaatler dengesine olan etkilerine bakarak borçlu ve alacaklılar açısından olumlu etkileri olan işlemlere onay vermesinin uygun olacağı belirtilmiştir⁴⁸.

Kanaatimize göre, İsviçre hukuku doktrininde savunulan bu görüş başka sorunlara yol açabilecektir. Özellikle mahkemenin yapacağı özel tasarruf kısıtlamalarını işlem bazında değil de genel olarak olağan işler ve olağan olmayan işler şeklinde bir kısıtlamaya tâbi tutması başka tartışmalara yol açabilecektir. Borçlunun faaliyetlerinden neyin olağan iş ve neyin olağan olmayan iş olduğu tartışması yaşanacaktır. Tasarruf sınırlaması gibi borçlu ile üçüncü kişilerin yapmış olduğu işlemlerin geçerliliği üzerinde etki edebilecek bu tarz sınırlamalarda, mahkemenin vereceği tasarruf sınırlama kararlarının daha net ve anlaşılır olması gerektiği kanaatindeyiz. Bu şekilde yaşanması muhtemel sorunların önüne geçilmesi mümkün hâle gelebilecektir. Ayrıca zaten kanun koyucu tasarruf sınırlamalarını ayrıca belirtmiştir. Mahkemenin yapabileceği en önemli tasarruf sınırlaması, borçlu tarafından yapılacak ödemelerin ancak komiserin onayı ile yapılabileceğine ilişkin olabilir. Borçlunun yapacağı ödemelerin geçerliliğinin mahkeme tarafından komiserin onayına tâbi tutulması, olağan iş- olağan olmayan iş ayrımında hangi kategoriye girmekte olduğunu tartıştığımızda, bunun olağan iş kapsamına girdiğini kabul etmek gerekecektir. Dolayısıyla sadece olağan olmayan işlerin kısıtlanması durumunda borçlu ödemeleri serbestçe yapabilecektir. Bu durumda ise verilecek tasarruf sınırlaması kararı oldukça etkisiz kalabilecektir. Oysa mahkemenin istediği sınırlama, yapılacak ödemelerin komiserin onayına tâbi tutulmasıdır. Bu nedenle tasarruf sınırlamalarının mahkeme tarafından ayrıca ve açıkça belirtilmesi borçlu, alacaklılar, komiser ve borçlu ile

işlem yapan üçüncü kişiler açısından daha işlevsel olacaktır.

2. Borçlunun Bazı İşlemleri Komiserin İzniyle Yapabilmesi Yasağına Aykırılığın Sonuçları

Mahkemenin, borçlunun bazı işlemlerini komiserin izniyle yapılmasına karar vermesine rağmen borçlunun bu karara aykırı davranması hâlinde yapılan hukuki işlemin geçerliliğinin ne olacağına incelenmesi için verilebilecek tasarruf sınırlamasını ikiye ayırmak gerekir. İlki, mahkemenin, borçlunun belirli sözleşmeleri ancak komiserin izniyle yapılmasına karar vermesi şeklindeki tasarruf sınırlamasıdır. İkincisi ise, mahkemenin, borçlunun ödemelerini ancak komiserin izniyle yapılmasına karar vermesidir. Bu iki sınırlama şekline bağlı olarak sonuçların incelenmesi daha doğru olur.

İlk tasarruf sınırlaması olarak mahkeme, belirli sözleşmelerin ancak komiserin izniyle yapılabileceğini kararlaştırabilir. Örneğin mahkeme vereceği kararla, borçlunun ham madde alım-satım işlemlerini yahut borçlunun üretmiş olduğu malların satış sözleşmelerinin ancak komiserin izniyle yapılabileceğini öngörebilir. Bu daha nadir karşılaşılan bir sınırlama türüdür. Böyle bir sınırlama hâlinde yapılan sözleşmeler geçerli olacak mıdır, sorusu gündeme gelecektir. Burada temel olarak üç yaklaşım olabilir.

Birinci yaklaşıma göre, yapılan işlemler (sözleşmeler) geçersiz olarak kabul edilmelidir. Dolayısıyla geçersiz bir işlem nedeniyle üçüncü kişi herhangi bir talepte bulunamaz. Bu, mahkemedan izin alınmadan yapılan işlemlerin akıbetiyle aynı sonucuna tâbidir⁴⁹. Ancak komiserin sonradan da izin verebilmesi mümkündür. Bu anlamda komiserin

⁴⁸ Oehri, s. 132, Pn. 351, 352.

⁴⁹ Taşpınar, s. 67.

izni, işlemin başında vermesi gerekmez. Bu izni vermesi hâlinde ise yapılan hukuki işlem hem geçerli bir işlem hâline gelir, hem de konkordato mühleti içinde komiserin izni ile yapılan işlemler kategorisine girerek konkordatoya tâbi olmaz (İİK m. 308-c/II)⁵⁰.

Bu konuda ikinci yaklaşım ise, borçlunun komiserden izin almadan hukukî işlem yapması durumunda, işlemin karşı tarafı söz konusu işleme dayanarak herhangi bir hak ileri süremez. Hukukî işlemin tarafı olan üçüncü kişi böyle bir ihtimalde sadece müspet veya menfi zararının tazminini talep edebilir⁵¹. Ancak hukukî işlemden doğan borç geçersiz olmakla birlikte, tam olarak ödenmeyip konkordato hükümlerine tâbi olacaktır⁵². Ancak bu görüş doktrinde eleştirilmiştir. Bir işlemin geçersiz olması durumunda, geçersiz bir işlemde doğan borcun konkordato koşullarına göre talep edilmesi mümkün değildir⁵³.

Bu konudaki üçüncü yaklaşım ise, kanun koyucu komiserin izni alınmadan yapılan işlemleri geçerli kabul etmiş; ancak bu işlemler için özel bir yaptırım öngörmüştür. Buna göre, komiserin iznine tâbi bir işlem, komiserin izni olmadan yapılırsa, bu işlemde kaynaklanan alacaklar ancak konkordato alacağı olarak talep edilebilir ve bu bağlamda, karşı taraf kural olarak müspet zararı veya o ana kadar yaptığı masrafları isteyebilir⁵⁴.

Kanaatimize göre burada bu izin olmadan yapılan işlemler sadece “*alacaklılara karşı geçersiz*” olacaktır. Bu nedenle örneğin konkordato mühletinin kaldırılması durumunda izin olmadan yapılan

bu sözleşmelerin geçerli olarak taraflar arasında hukuki sonuç doğurması gerekir. Bir başka deyişle yapılan işlem medeni hukuk anlamında taraflar arasında geçerli ancak konkordato mühleti bakımından alacaklılara karşı mühlet içerisinde geçersizdir⁵⁵. Bu nedenle karşı taraf, bu sözleşmeden kaynaklanan bir talebi konkordato mühleti içinde ileri süremeyecektir. Bu konkordato projesi kapsamında dahi ileri süremeyeceği anlamındadır. Dolayısıyla konkordato projesine tâbi olmadan evleviyetle ileri süremeyecektir. İİK m. 297/I fıkrasında “*bazı işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin izni ile yapılmasına*” ifadesi tercih edilmiştir. Tercih edilen ifade “*geçerlilik*” ifadesi olsa bile bu geçerliliği “*alacaklılara karşı geçerli sonuç doğurabilmesi*” şeklinde anlamak ve yorumlamak gerekir. Örneğin mahkeme, kredi sözleşmesi, finansal kiralama sözleşmesi vb. sözleşmelerin geçerliliğini komiserin iznine tâbi kılabilir. Bu durumda yapılan sözleşmelere komiser izin vermedikçe alacaklılara karşı geçerli olarak hüküm ifade etmezler. Komiserin izin vermesi durumunda ise, bu izin, hem sözleşmenin alacaklılara karşı geçerli olarak doğması sonucunu hem de İİK m. 308-c/II anlamında komiserin izni ile akdedilen sözleşmeler olması nedeniyle (taraflar aksini kararlaştırmamışlarsa) bundan doğan alacakların konkordatoya tâbi olmaması sonucunu doğurur. Dolayısıyla bu izin çifte etki meydana getirecektir. Bir başka deyişle, bu izin, hem sözleşmenin alacaklılara karşı geçerli olması etkisi vardır. Hem de bu izin, sözleşmeden kaynaklanan alacağın konkordatoya tâbi olup olmayacağını belirleyen bir etkiye sahiptir. Komiserin izni olmadan yapılan bu sözleşmeler ise

⁵⁰ Yeşilova, Pn. 28-29; Börü, Levent (2019), ‘Adi Konkordatoda Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi’ İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 10, Sayı: 1, 173-186, s. 183.

⁵¹ Altay&Eskiocak, s. 123.

⁵² Altay&Eskiocak, s. 123.

⁵³ Pekcanitez&Erdönmez, s. 88.

⁵⁴ Şahin, s. 196; Sarısözen, s. 419; Pekcanitez&Erdönmez, s. 88, 89.

⁵⁵ Simil, s. 135-136; Yıldırım&Deren-Yıldırım, s. 625.

alacaklılara karşı hüküm ifade etmemekle birlikte mühletin kaldırılması durumunda taraflar arasında geçerli bir sözleşmenin hüküm ve sonuçlarını doğurabilecektir.

İkinci tasarruf sınırlamasına ise uygulamada daha sık karşılaşılmaktadır. Buna göre mahkeme, belirli bir miktarın üzerindeki ödemelerin ancak komiserin izniyle geçerli olabileceğine yönelik bir tasarruf sınırlamasına da gidebilir. Örneğin borçlunun faaliyetinin kapasitesine ve somut olayın özelliklerine göre 50.000 TL'yi geçen ödemelerin ancak komiserin izniyle geçerli olabileceğine de karar verebilir. Bu durumda borçlu artık 50.000 TL'yi geçen işlemleri ancak komiserin izniyle yapabilecektir. Kanaatimize göre, burada bir tasarruf yasağı söz konusu olduğu için, izin alınmaksızın borçlu tarafından yapılan ödemeler geçerli olmayacaktır. Yapılan ödeme geçerli olmadığı için yapılan bu ödemenin iadesi gerekecektir. Ancak bu iadenin kim tarafından istenebileceği açık değildir. Çünkü komiser tarafından iadesinin talep edilmesine rağmen karşı tarafın bu ödemeyi iade etmemesi hâlinde komiserin buna ilişkin olarak bir icra takibi veya dava açması mümkün değildir. Bu hâlde en fazla borçluya icra takibi yapması veya dava açması için bir talimat verilebilir. Borçlu bu talimata uymadığı takdirde komiser mahkemeden konkordato mühletinin kaldırılmasını isteyebilir.

D. KOMİSERİN İŞLETMENİN FAALİYETİNİ DEVAM ETTİRMESİ

1. Komiserin İşletmenin Faaliyetini Devam Ettirmesinin Kapsamı

Borçlunun tâbi olacağı tasarruf kısıtlamalarından bir diğeri, asliye ticaret mahkemesinin kararıyla borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesidir (İİK m.297/I)⁵⁶. Bu, borçlunun tasarruf yetkisine yapılan en ağır müdahaledir. Komiserin borçlunun faaliyetlerine nezaret etmesi veya bazı işlemlerin komiserin iznine tâbi olması, bazı durumlarda yeterli ve etkili bir önlem olmayabilir. Özellikle borçlu fiil ehliyetine sahip değilse, işlerinin başında değilse, borçlu iş birliği konusunda istekli değilse veya işletmenin yönetiminde karışıklık ve zayıflık gözlenen durumlarda, komiserin denetim yetkisine sahip olmasının faydası olmayacaktır⁵⁷. Öte yandan, mühletin kaldırılması, konkordato sürecini sona erdireceğinden çoğu hâlde uygun ve elverişli bir karar olmaz. Bu sebeple komisere işletmeyi yönetme yetkisinin verilmesi, önemli bir yargısal müdahale ve tedbirdir⁵⁸.

Komisere işletmenin faaliyetini üstlenmesi, borçlunun haklarına önemli bir müdahaledir⁵⁹. Mahkemenin bu yönde vereceği bir kararla, borçlunun tasarruf yetkisini serbestçe kullanması yerine, komisere mühlet boyunca borçlunun işletmesini yürütme konusunda mutlak yetki tanınmış olmaktadır. Başka bir ifadeyle, bu ihtimalde mahkemenin kararı sonucu, borçlunun işletmesini yürütme konusundaki tasarruf yetkisi tamamen elinden alınmaktadır⁶⁰. O yüzden, bu kararın verilmesinde ölçülülük ilkesine dikkat edilmesi gerekir⁶¹.

⁵⁶ Taşpınar, s. 67; Altay&Eskiocak, s. 128.

⁵⁷ Oehri, s. 144, Pn. 382.

⁵⁸ Taşpınar, s. 67.

⁵⁹ Taşpınar, s. 67.

⁶⁰ Taşpınar, s. 68; Pekcanitez&Erdönmez, s. 90.

⁶¹ Taşpınar, s. 67.

Mahkemenin komiserine işletmeyi yönetme yetkisini devretmesi, istisnai durumlarda söz konusu olmalıdır⁶². Özellikle konkordato komiserinin işletmeyi profesyonel bir yönetici gibi idare edebileceği durumlar dışında, mahkemenin bu yönde bir karar vermemesi gerekir⁶³. Mahkeme, işletmenin tüm faaliyetini komiserine bırakmak yerine, yönetim devrini belirli alanlarla da sınırlı tutabilir. Örneğin, üretim ve satış alanında borçlu sorumlu olarak bırakılıp komiser bu alanlarda sadece denetim yetkisine sahip olurken, yönetim ve finans alanlarında borçlunun faaliyeti komiserine devredilebilir⁶⁴.

2. İşletmenin Faaliyetine Devam Eden Komiserin Ticaret Hukuku Bakımından Değerlendirilmesi

Biraz önce değinildiği gibi Türk-İsviçre konkordato prosedüründe borçlunun faaliyetlerine devam etmesi kuraldır. Konkordato komiseri tarafından işletmenin faaliyetinin üstlenilmesi istisnaidir⁶⁵. Özellikle borçlunun bir ticaret şirketi olması durumunda, işletmenin faaliyetini devam ettirecek olan konkordato komiserinin niteliği ve şirketin diğer organları arasındaki uyumu hakkında çok inceleme yapılmamıştır.

Konkordato mühletinde kural olarak maddi hukuk hükümleri geçerliliklerini korumaktadır. İcra ve iflâs hukukunda ayrıca belirtildiği takdirde maddi hukuk hükümlerine konkordatonun amacı doğrultusunda bir müdahale söz konusudur. Bir ticaret şirketi iflâs veya konkordato prosedüründe değilse, şirketin operatif yönetimi, şirket

malvarlığının idare edilmesi, şirketin organize edilmesi, şirket yönetiminin denetimi, üyelik haklarının kullanılması kanun ve esas sözleşmeye göre belirlenmiş organların hakkıdır. Bu hak anonim şirketlerde yönetim kuruluna (TTK m. 374), limited şirketlerde müdürlere (TTK m. 623), kolektif şirkette yönetici olarak belirlenen ortaklara (TTK m. 218), komandit şirkette ise komandite ortaklara aittir (TTK m. 309). Ancak konkordato sürecince şirketin tasarrufları ve yönetimi konusunda konkordato komiserinin yetkileri ve hukuki konumunun ne olacağı belirlenmelidir.

Doktrinde konkordato komiserinin hukuki niteliği konusunda ticari temsilci olduğu görüşü bulunmaktadır. Bu görüşe göre, işletmenin hukuki faaliyetlerinin yönetilmesi için temsil ve yönetim yetkisine ihtiyaç duyulduğu, konkordato sürecinde konkordato komiseri tarafından bizzat bu yetkiler kullanılacağından TBK m. 547'ye göre konkordato komiserinin hukuki durumu ticari temsilcidir⁶⁶. Ancak bu görüşe katılmak mümkündür değildir. Ticari temsilci öncelikle bir bağlı tacir yardımcısıdır⁶⁷. Ticari temsilci TBK m. 547'de bir ticari işletmeyi yönetmek, işletmeye ilişkin işlemleri ticaret unvanı altında yapmak için işletme sahibi tarafından ve onu temsil etmek üzere yetkilendirdiği kişi olarak tanımlanmıştır. Bu tanımdan yola çıkarak tespit edildiği üzere ticari temsilci işletme sahibi tarafından atanmaktadır. Bu yetkinin şirketler hukuku anlamında kim tarafından verileceği TTK' da açıkça düzenlenmiştir. Kolektif şirkete, tüm ortaklarca oybirliği ile karar alınarak (TTK m. 223),

⁶² Oehri, s. 146, Pn. 388; Altay&Eskiocak, s. 128.

⁶³ Pekcanitez&Erdönmez, s. 91.

⁶⁴ Taşpınar, s. 68; Simil, s. 115.

⁶⁵ Oehri, s. 146, Pn. 388.

⁶⁶ Altay&Eskiocak, s. 128.

⁶⁷ Poroy, Reha&Yasaman, Hamdi (2017) Ticari İşletme Hukuku, İstanbul, Vedat Kitapçılık, s. 235; Arkan, Sabih

(2018), Ticari İşletme Hukuku, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, s. 183; Şener, Oruç Hami (2016) Ticari İşletme Hukuku, Ankara, Seçkin Yayınları, s. 258; Ayhan, Rıza&Özdamar, Mehmet&Çağlar, Hayrettin (2014) Ticari İşletme Hukuku, Ankara, Yetkin Yayınları, s. 358; Bozkurt, Tamer (2017) Ticari İşletme Hukuku, Ankara, Legem Yayınları, s. 360.

anonim şirket tarafından yönetim kurulunca (TTK m. 375/I-d), limited şirketlerde genel kurul tarafından (TTK m. 631) atanmaktadır. TTK' da belirtilen bu yetki çerçevesinde ticari temsilci atanmaktadır. Ticari temsilci ve şirket arasındaki bu bağ, genellikle hizmet veya vekâlet sözleşmesine dayanmaktadır⁶⁸. Ticari temsilci tacirin kanuni temsilcisi değil iradi temsilcisidir⁶⁹. Ancak konkordato komiseri ile işletme arasına iradi temsilcilik ilişkisi olmadığı gibi, komiser işletmeye bağlı ve tacirin emir ve talimatları altında olan bir tacir yardımcısı da değildir.

Ticari temsilcinin yetkileri, ticari güvenlik ve iyiniyetli üçüncü kişilerin korunması gerekçeleriyle sadece kanunla sınırlandırılmıştır⁷⁰. Kambiyo taahhüdünde bulunma, kredi çekme ve kefil olma gibi olağanüstü yetkileri bulunmaktadır ve ticari temsilcinin yapmış olduğu bu işlemlerden kanunun belirlediği yetki kapsamı gereği işletme bağlıdır⁷¹. Konkordato komiserinin, ticari temsilci olarak kabülünde, şirketin yapamayacağı işlemlerin, konkordato komiserince yapılabilmesi anlamına gelmekte bu da kanun mantığı ile uyumsuzdur.

Ticari temsilci, iradi temsilci olduğu için, atamaya yetkili organlar tarafından azli de mümkündür⁷². Ancak konkordato komiserinin azli mümkün değildir. Konkordato komiseri mahkeme tarafından atanır ve görevine de mahkemece son verilir. Bu nedenle yönetim yetkisi kendisine verilmiş konkordato komiseri genel kurul tarafından da azledilemez⁷³. Bu konuda konkordato sürecinde olan işletmenin bir yetkisi bulunmamaktadır. Tüm bu

gerekçeler karşısında konkordato komiserinin ticari temsilci olarak kabulü mümkün değildir⁷⁴.

Mahkemenin, borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetlerine devam etmesine karar vermesi durumunda komiser ilgili işletmenin ticari temsilcisi değil bizatihi ticaret hukuku anlamında yönetimle yetkili organı konumunda olacaktır⁷⁵. Bir başka deyişle, anonim şirketlerde yönetim kurulu (TTK m. 374) konumunda, limited şirketlerde müdür (TTK m. 623) konumunda, kolektif şirkette yönetici olarak belirlenen ortağa benzer şekilde yönetici konumunda (TTK m. 218), komandit şirkette ise komandite ortaklara ait yetkiyi kullanabilecek kimse konumunda (TTK m. 309) olacaktır⁷⁶. İşletmeyi gerçek kişinin (tacir veya esnaf) işletmesi ihtimalinde ise bu işletmeyi işleten kişi konumunda olacaktır. Bu nedenle işletmeyi bir tüzel kişiliğin işletmesi hâlinde bizzat borçlu tüzel kişiliğin yönetim organlarının sahip oldukları yetkilerin tamamına sahip olacaklardır. Örneğin anonim şirketlerde komiser veya komiserler kurulu TTK m.374'e göre, kanun ve esas sözleşme uyarınca genel kurulun yetkisinde bırakılmış hususlar dışında şirketin işletme konusunun gerçekleştirilmesi için gerekli olan her çeşit iş ve işlemler hakkında karar almaya yetkilidir. Yahut limited şirketlerde komiser veya komiserler, TTK m. 625 uyarınca kanunların ve şirket sözleşmesinin genel kurula görev ve yetki vermediği bütün konularda görevli ve yetkilidir. Şayet işletmeyi gerçek kişi işletiyor ise bu durumda gerçek kişinin işletmesi üzerinde sahip olduğu tüm temsil yetkilerine sahip kişi konumunda olacaklardır. Bu

⁶⁸ **Poroy&Yasaman**, s. 236.

⁶⁹ **Şener**, s. 258.

⁷⁰ **Poroy&Yasaman**, s. 236; **Arkan**, s. 193; **Şener**, s. 268; **Ayhan&Özdamar&Çağlar**, s. 358; **Bozkurt**, s. 365.

⁷¹ **Poroy&Yasaman**, s. 235; **Arkan**, s. 189; **Şener**, s. 268; **Ayhan&Özdamar&Çağlar**, s. 358; **Bozkurt**, s. 365.

⁷² **Poroy&Yasaman**, s. 235; **Arkan**, s. 194; **Şener**, s. 279; **Ayhan&Özdamar&Çağlar**, s. 368; **Bozkurt**, s. 368.

⁷³ **Oehri**, s. 184, Pn. 492.

⁷⁴ **Albayrak**, s. 147; **Simil**, s. 121; **Şahin**, s. 198.

⁷⁵ **Oehri**, s. 181, Pn.485.

⁷⁶ **Albayrak**, s. 147; **Simil**, s. 116.

anlamda komiser şirketin üst düzey yönetimi ve bunlarla ilgili talimatlar verebilir, iyileşme için yapısal önlemler alabilir ve konkordato projesinin tamamlanması için görüşmeleri yapabilir. Bunun yanında, şirketin iç idari yetkisi kapsamında, yönetimle görevli kişilerin görevden alınması, bu görevlerin bizzat kendisi tarafından yapılması veya görevden alınana kişiler yerine daha yetkin olan kişilerin atanmasına karar verebilmesi de mümkündür (TTK m. 375, I)⁷⁷. Bu şekilde, şirket içinde verilen talimatlara uyulması sağlanarak yönetim yetkisinin etkin bir şekilde yürütülebilir bir hale gelmesi sağlanır⁷⁸.

Komiserin işletmenin yönetimini devralmasından sonra işletmenin o ana kadar olan mevcut yönetim organlarının görevinin akıbetinin ne olacağı tartışılabilir. Doktrinde bu durumda işletmeyi yöneten organların şekli olarak varlıklarını devam ettirecekleri ancak bu organların işletmeyi yönetme yetkisinin, komiserin görevi devam ettikçe dondurulduğu savunulmuştur⁷⁹. Bu yaklaşım en doğru yaklaşım olarak gözükmektedir. Çünkü borçlu şirketin iyileşmesi ya da konkordatonun tasdik edilmesinden sonra komiserin yetkileri ve görevleri sona ereceğinden şirketin basit ve hızlı bir şekilde yetkili organı tarafından yönetilmesine devam edilmesi sağlanabilecektir⁸⁰.

Alacaklılar veya şirketin yönetim organları komiserin görevden alınmasına karar verememelerine rağmen komiserin yönetim görevini kötüye kullandığı, iyileşme projesini gerçekleştirilmede başarılı olamayacağı gibi nedenlerle mahkemeye başvurarak komiserin yönetim görevinin sonlandırılmasına, yeni bir komiserin heyetinin atanmasına

yahut yönetim yetkisinin değiştirilerek sadece nezaret yetkisinin devamına karar verilmesini talep edebilirler⁸¹.

Belirttiğimiz gibi komiser, ticaret hukuku anlamında yönetimle yetkili organı konumunda olacaktır. İcra ve iflas hukuku anlamında ise komiserin hukuki niteliği konusunda bir değişiklik olmayacaktır⁸². Komiser bir yandan işletmeyi yürütürken diğer yandan konkordato prosedürünün tamamlanması için gerekli işlemleri yapmaya devam edecektir⁸³. Bu nedenle, işletmenin yürütülmesinin komisere bırakıldığı durumda artık komiserin resmi bir icra organı olarak kabul edilemeyeceği, komiserin kamusal bir görevinin kalmadığı, sadece yönetim yetkisini geçici olarak devralan bir organ konumunda olduğu görüşü yerinde değildir⁸⁴.

3. Tasarruf Yasağına Aykırılığın Sonuçları

Belirtmiş olduğumuz gibi, komiserler, işletmeyi işleten bir tüzel kişi ise konkordato borçlusu konumunda olan o tüzel kişinin kanunda belirtilen yönetim organı konumunda, işletmeyi gerçek kişi işletiyor ise o gerçek kişi adına tüm yönetim yetkilerini kullanan kişi konumunda olacaktır. Bu nedenle tüzel kişiler adına daha önce temsile yetkili kişilerin işletme adına alacakları kararlar artık tüzel kişiliği bağlamayacaktır. Bu nedenle mahkemenin bu şekilde bir karar vermesi durumunda sadece konkordato kararının ticaret siciline bildirilmesi ile yetinilmemesi gerekir (İİK m. 288). Özellikle atanan komiserlerin yönetim yetkilerine dayanarak ticaret sicilinde gerekli değişikliklerin yapılmasını sağlaması faydalı olacaktır.

⁷⁷ **Oehri**, s. 181, Pn. 486; **Simil**, s. 116.

⁷⁸ **Oehri**, s. 181, Pn. 486.

⁷⁹ **Oehri**, s. 181, Pn. 485; **Simil**, s. 116.

⁸⁰ **Oehri**, s. 181, Pn. 485; **Simil**, s. 116.

⁸¹ **Oehri**, s. 194, Pn. 521; **Simil**, s. 120.

⁸² **Simil**, s. 124.

⁸³ **Simil**, s. 124.

⁸⁴ İsviçre'de azınlıkta kalan bu görüşün ayrıntıları için bkz. **Oehri**, s. 183, Pn. 491 vd.; **Simil**, s. 121, 122, 123.

Tüzel kişilerde tüm yönetim yetkilerinin komisere ve komiserler kuruluna geçmesi nedeniyle artık komiser veya komiserler kurulunun dışında eski yönetim organlarının yapmış olduğu bütün işlemler ilgili tüzel kişiliği hiçbir şekilde bağlamayacaktır. Bu nedenle mühlet içinde eski yönetim organı tarafından atanan ticari temsilcinin yapmış olduğu sözleşmeler, kambiyo taahhütleri ve benzeri tüzel kişilik adına yapılan bütün işlemler hukuken geçersiz olacaktır⁸⁵.

III. SONUÇ

İİK m. 297/I'de kanun koyucu mahkeme tarafından getirilebilecek tasarruf sınırlamalarını kademeli olarak düzenleme yoluna gitmiştir. Tasarruf sınırlamalarının kapsamını en hafif basamaktan başlayarak en ağır basamağa doğru üç kademeli olarak düzenlemiştir. Buna göre en alt basamakta borçlunun komiserin nezareti altında işlerine devam etmesi vardır. Ancak mahkeme gerek görmesi hâlinde ikinci basamak tasarruf yetkisi sınırlamasını tercih edebilir. Bu ise borçlunun bazı işlemlerini ancak komiserin izniyle yapabilmesine karar vermesidir. Mahkeme, gerek görmesi hâlinde, komiserin işletmenin faaliyetine devam etmesine karar vermesi ise, en ağır sınırlamadır. Mahkemenin bu tasarruf yetkisi sınırlamalarını tercih etmesi takdirine bağlıdır. Mahkeme bu takdiri kullanırken borçlunun durumuna, somut olayın şartlarına ve alacaklılar ile borçlu arasındaki menfaat dengesine göre karar verecektir.

Kural olarak borçlu, mahkeme tarafından aksi belirtilmediği sürece, konkordato mühleti içinde komiserin nezareti altında işlerine devam edecektir (İİK m.297/I, c.1). Komiserin nezaret

yetkisi borçlunun işlemlerini denetimle sınırlıdır. Yani komiserin borçlunun malvarlığına dâhil unsurlar üzerinde tasarruf işlemleri yapabilmesi mümkün değildir. Bu sebeple komiser, yapılmasının doğru olduğuna inandığı iş veya işlemleri bizzat borçlu adına yapamayacağı gibi kendi ad ve hesabına da gerçekleştiremez. Komiser, nezaret görevi çerçevesinde, denetim yetkisini, borçlunun belli iş ve işlemleri yapmasını ya da yapılmaktan kaçınması konusundaki emir ve yasaklarını içeren talimatlar vermek suretiyle kullanır. Komiserin vermiş olduğu emir ve talimatlara aykırı davranılması suretiyle gerçekleştirilen işlemler geçerlidir. Borçlunun komiserin talimatlarına aykırı olarak işlem yapması durumunda komiser, mühletin kaldırılmasını asliye ticaret mahkemesinden isteyebilecektir.

Konkordato mühletinde kural, borçlunun mühlet içinde işlerine komiserin nezaretinde devam etmesi olsa da asliye ticaret mahkemesi, komiserin mühlet içinde daha aktif rol almasını sağlamak amacıyla bazı işlemlerin geçerli olarak ancak komiserin izni ile yapılmasına karar verebilir (İİK m.297/I, c.2). Tasarruf sınırlaması gibi borçlu ile üçüncü kişilerin yapmış olduğu işlemlerin geçerliliği üzerinde etki edebilecek bu tarz sınırlamalarda, mahkemenin vereceği tasarruf sınırlama kararlarının daha net ve anlaşılır olması gerekir. Mahkemenin, borçlunun bazı işlemlerini komiserin izniyle yapabilmesine karar vermesine rağmen borçlunun bu karara aykırı davranması hâlinde yapılan işlemler sadece "*alacaklılara karşı geçersiz*" olacaktır. Mahkeme tarafından verilebilecek diğer tasarruf sınırlamasına ise uygulamada daha sık karşılaşılmaktadır. Buna göre mahkeme, belirli bir miktarın üzerindeki ödemelerin ancak komiserin izniyle geçerli olabileceğine yönelik bir tasarruf sınırlamasına da gidebilir. Kanaatimize göre, burada bir tasarruf

⁸⁵ Börü, s. 182.

yasağı söz konusu olduğu için, izin alınmaksızın borçlu tarafından yapılan ödemeler geçerli olmayacaktır.

Borçlunun tâbi olacağı tasarruf kısıtlamalarından bir diğeri, asliye ticaret mahkemesinin kararıyla borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetini devam ettirmesidir (İİK m.297/I). Bu, borçlunun tasarruf yetkisine yapılan en ağır müdahaledir. Mahkemenin, borçlunun yerine komiserin işletmenin faaliyetlerine devam etmesine karar vermesi durumunda komiser ilgili işletmenin ticari temsilcisi değil bizatihi ticaret hukuku anlamında yönetimle yetkili organı konumunda olacaktır. Bu nedenle tüzel kişiler adına daha önce temsile yetkili kişilerin işletme adına alacakları kararlar artık tüzel kişiliği bağlamayacaktır.

KAYNAKÇA

Albayrak, Hakan (2020) İflâs Dışı Adi Konkordato Mühletinin Sözleşmeler Bakımından Sonuçları, Ankara, Yetkin.

Altay, Sümer&**Eskiocak**, Ali (2018) Konkordato ve Yeniden Yapılandırma Hukuku, İstanbul, Vedat Kitapçılık.

Amonn, Kurt&**Walther**, Fridolin (2008) Grundriss des Schuldbetreibungs- und Konkursrescht, Bern, Stämpfli Verlag AG Bern.

Arkan, Sabih (2018), Ticarî İşletme Hukuku, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları.

Arslan, Ramazan& **Yılmaz**, Ejder& **Taşpınar- Ayvaz**, Sema& **Hanağası**, Emel (2021) İcra ve İflâs Hukuku, 7. B.,Ankara, Yetkin.

Atalı, Murat& **Ermenek**, İbrahim& **Erdoğan**, Ersin (2020) İcra ve İflas Hukuku, 3. B., Ankara, Yetkin.

Ayhan, Rıza& **Özdamar**, Mehmet&**Çağlar**, Hayrettin (2014) Ticari İşletme Hukuku, Ankara, Yetkin Yayınları.

Bauer, Thomas (2016) SchKG Art. 298-Basler Kommentar-SchKG: Bundesgesetz über Schuldbetreibung und Konkurs – Ergänzungsband. (Düzenleyen: Bauer, T/ Staehelin D.), Basel, Helbing LichtenhahnBasler.

Belgesay, M. Reşit (1950) İcra ve İflâs Kanunu Şerhi, İstanbul.

Bozkurt, Tamer (2017) Ticari İşletme Hukuku, Ankara, Legem Yayınları.

Börü, Levent (2019), ‘Adi Konkordato Alacaklıların Alacaklarını Bildirmesi’ İnönü Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt: 10, Sayı: 1, 173-186.

Hunkeler, Daniel (2016) Kurzkommentar SchKG, Basel, Helbing Lichtenhahn Verlag, m. 298.

Kuru, Baki (2013) İcra ve İflâs Hukuku El Kitabı, Ankara, Yetkin.

Oehri, Daniel (2018) Der Sachwalter im Nachlassverfahren, Ein Diener zweier Herren, Zürich-Basel-Genf.

Pekcanitez, Hakan& **Atalay**, Oğuz& **Sungurtekin- Özkan**, Meral **Özekes**, Muhammet (2020). İcra ve İflas Hukuku Ders Kitabı, İstanbul, Onikilevha Yayınları.

Pekcanitez, Hakan&**Erdönmez**, Güray (2018) 7101 Sayılı Kanun Çerçevesinde Konkordato, İstanbul, Vedat Kitapçılık.

Poroy, Reha&**Yasaman**, Hamdi (2017) Ticari İşletme Hukuku, İstanbul, Vedat Kitapçılık.

Postacıoğlu, İlhan (1965) Konkordato, İstanbul.

Sarisözen, M. Serhat (2021) Konkordato, 5. B., Ankara, Yetkin.

Simil, Cemil (2020) Konkordato Mühletin Borçlu Bakımından Sonuçları, İstanbul, Onikilevha Yayıncılık.

Şahin, Çağatay Serdar (2020) Amerikan Hukuku ile Karşılaştırmalı Olarak Konkordato Mühletinin Alacaklılar Yönünden Sonuçları, İstanbul, Onikilevha Yayınları.

Şener, Oruç Hami (2016) Ticari İşletme Hukuku, Ankara, Seçkin Yayınları.

Tanrıver, Süha (1993) Konkordato Komiseri, Ankara, Yetkin.

Taşpınar, Sema (2003), 'Adi Konkordato Hakkında İcra ve İflas Kanunu'nda Yapılan Değişiklikler' BATIDER, Cilt: 22 Sayı: 2, 49-92.

Ulukapı, Ömer (2015) İcra ve İflâs Hukuku, Konya, Mimoza.

Yeşilova, Bilgehan, 'İİK m. 297 Şerhi': Öztekin, Selçuk (Editör) (2019) Yeni Konkordato Hukuku (7101 ve 7155 sayılı Kanunlarla Değişik İcra ve İflas Kanunu m.285-309 Şerhi), Ankara, Adalet Yayınevi.

Yıldırım, M. Kamil & **Deren-Yıldırım**, Nevhis (2021) İcra ve İflas Hukuku, İstanbul, Beta.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde etik kurallara uyulduğunu yazar beyan etmektedir. Aksi bir durumun tespiti halinde Ticaret ve Fikri Mülkiyet Hukuku Dergisi (TFM) hiçbir sorumluluğu kabul etmemektedir. Sorumluluk, çalışmanın yazarına aittir.

Katkı Oranı Beyanı: Söz konusu çalışmanın hazırlanması ve yazımı aşamasında yazarın katkı oranı %100'dür.

Varsa Destek ve Teşekkür Beyanı: Yoktur.

Çatışma Beyanı: Yoktur.

Ethics Statement: *The author declares that ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In case of detection of a contrary situation, TFM does not have any responsibility and all responsibility belongs to the author of the study.*

Contributions Statement: *Author has contributed 100% into preparing and writing this study.*

Statement for Support and Appreciation If Any: *None.*

Statement for Conflict of Interest: *None.*